

Zvedavý sloník

Slovensko-francúzske Občianske združenie Deti Dunaja pripravilo už druhé bábkové predstavenie pre deti z detských domovov, krízových centier a sociálne znevýhodneného prostredia. Tentoraz študenti 3. ročníka Vysokiej školy múzických umení (VŠMU) v Bratislave, z Katedry bábkarskej tvorby našťudovali divadelnú hru pre deti Zvedavý sloník. Inšpiráciu získali z Rozličných poviedok od Rudyarda Kiplinga.

Hlavnou myšlienkou tejto bábkovej hry nie náhodou je práve úcta a tolerancia aj k tým jednotlivcom, ktorí sú iní, odlišní a slabí... Ako prijali medzi seba malé bezbranné sloníča, ktoré sa ešte len vozilo v detskom kočíku, všetky ostatné zvieratká – to všetko herci predviedli deťom 24. apríla t. r. v bratislavskom bábkovom divadle na Dunajskej ulici.

Študenti VŠMU pod vedením docenta Andreja Pachingera počas predstavenia naozaj „zabodovali“. So Zvedavým sloníkom poputujú po Slovensku a chystajú pre deti aj tvorivé dielne, na ktoré sa všetci už veľmi tešia. Ako nám potvrdili,

každé ich stretnutie s deťmi všetkých vzájomne obohacuje. Mnohé z detí uvidia bábkové divadlo prvý raz v živote a taktiež po prvý raz si spolu so študentmi vyskúšajú aj výtvarnú tvorbu. Naučia sa napríkladarábať s textilným materiálom, farbami, omalovánkami, aj so štetcami. Arteterapia im pomôže prekonať problémy spojené s odlúčenosťou od

vlastnej rodiny, s pocitom osamotenosti, vzbudzovať záujem o poznávanie okolitého sveta a uzatvárať aj nové priateľstvá s bábkohercami. Tohtoročné predstavenie nadväzuje na vlaňajšiu hru Modrý Peter, ktorú na Slovensku videlo vyše 1500 detí na 35 vystúpeniach. Podľa viceprezidentky Občianskeho združenia Deti Dunaja Jarmily Nišpanskej – Freud sa tento rok na divadelných predstaveniach zúčastní ešte viac detí ako vlani a uskutočnia sa napríklad aj v kultúrnych domoch rôznych miest. Deti pricestujú na predstavenie a stretnú sa tam aj s deťmi z iných detských zariadení. Predstavenie Zvedavý sloník už videli deti z bratislavských materských škôl, ale uvidia ju aj francúzske deti na bábkarskom festivale vo Charleville v septembri tohto roku. (mš)

Pomoc áno, súcít nie

Každý na tomto svete žije svoj život. Niektori bez problémov, niektorí sú dokonca zbavení všetkých starostí. Pre mnohých však je – povedané slovami starogréckeho mysliteľa Aristotela – život veľmi ťažkou vecou, jednou z najťažších, aké jestvujú na tomto svete. Nie je málo tých, ktorí s jeho slovami plne súhlasia, a uvedomujeme si to aj my.

Nie je to tak dávno, keď mnohým ľuďom s postihnutím plynul jeden deň tak isto bezútešne ako druhý. Týždeň sa nelíšil od týždňa, mesiac od mesiaca. Boli to časy, keď z ľudí, ktorých osud fyzicky v ničom neukrátil, tí citlivejšie založení nám prejavovali svoj súcít, ale pre necitlivých sme boli nezriedka terčom podceňovania, pohrdania či dokonca vŕsmechu. Lenže žiť zo súcitu sa nedá a podceňovanie uráža.

Tie časy sa menili len pomaly. Nebolo to preto, že by sa svet odrazu zmenil na lepší. Bolo to preto, že my sami, predtým podceňovaní, sme sa pustili do dlhého a ťažkého zápasu o dokazovanie toho, že máme také isté práva ako ostatní. Dokazovali sme to výsledkami vlastnej práce a dnes môžeme smelo povedať, že naše životy majú takú istú hodnotu, ako životy iných.

Netajíme, že mnohokrát potrebujeme aj pomoc. Pomoc áno, nie však súcít. Nežiadame milosrdenstvá, aby nás iní ľutovali. Chceme iba, aby nás považovali za úplne seberovných, aj keď, samozrejme, niekedy potrebujeme trochu obyčajného ľudského porozumenia. A to vo vrchovatej miere dostávame od stoviek najmä dobrovoľných pracovníkov a funkcionárov. Popri svojej práci v náš prospech nám venovali aj kus ľudskosti, kus chápaného srdca, čím pomáhali odstraňovať nevraživosť vyplývajúcu zo vzájomného nepochopenia. Takto veľkou mierou prispeli k tomu, že svet sa stal pre nás lepší, krajší, humánnejší.

Donedávna sme takýmto ľuďom ďakovali iba mlčky, plachým úsmevom, nesmelým pohľadom. Dnes bytostne cítime potrebu vysloviť im verejne naše morálne ocenenia, ktoré im udeľujeme z hĺbky našich srdiec. Patria naozaj všetkým, aj tým, ktorí častokrát na vlastnú žiadosť a zo skromnosti chcú zostať v anonymite. Všetci si želajme, nech sme si v ďalších dňoch života navzájom bližší, tolerantnejší, lepší jeden k druhému, keď sa budeme počúvať predovšetkým srdcom. A teda aj keď nie všetci dostali pri svojom narodení do vienka rovnaké vlastnosti a schopnosti, svet už dnes pochopil, že potrebuje naše zručnosti a skúsenosti, ktorými sa mnohým iným nielenže vyrovnáme, ale neraz ich aj v niektorých oblastiach predstihneme. Nechceme pasívne prežiť svoje životy, aj my chceme prispievať k zmyslovému i materiálnemu obohateniu sveta, v ktorom žijeme. A že svet určite obohatíme aj o lásku a vzájomné porozumenie.

Lebo život, nech už je akokoľvek ťažký, predsa len vždy stojí za to, aby ho človek žil.

Ivan Sýkora
prezident Slovenskej
humanitnej rady

Balzamy duše od sluchovo postihnutých

Máloktoľ z počujúcich si dokáže predstaviť koncert, kde účinkujú aj sluchovo postihnutí. Tak, ako sýty hladnému neverí, neverí človek so zdravými zmyslami človeku bez sluchu, že má jedno z najťažších postihnutí - lebo ho nevidieť. Predstavuje však veľmi vážnu bariéru informovanosti nepočujúcich osôb.

Na 13. ročníku benefičného koncertu a na 14. festivale záujmovej umeleckej činnosti sluchovo postihnutých detí a mládeže, ktorý bol 7. a 8. apríla 2006 v bratislavskom divadle Aréna, sa každý účastník mohol presvedčiť, že aj takéto bariéry sa dajú prekonať.

Toto podujatie, na ktoré prispieva aj ministerstvo kultúry, od jeho vzniku organizuje Nadácia známeho míma Vlada

Kulíška Počuť srdcom. Tentoraz to bolo v spolupráci so Slovenským zväzom sluchovo postihnutých a Základnou školou internátnou pre sluchovo postihnutých na Drotárskej ulici v Bratislave, pod záštitou prvej dámy Slovenskej republiky Silvie Gašparovičovej.

Koncert moderoval známy Pavol Bruchala z televízie Markíza, pretože má k sluchovo postihnutým blízky vzťah. Zaspievala na ňom Beata Dubasová, zatancoval SĽUK, ale aj súbor nepočujúcich dievčat Labutienky zo Základnej školy na Drotárskej ulici. Vystúpili aj umelci z Česka, úžasný hadí muž Jerry Edr, hudobník Radek Michalko a nadaný popredný slovenský kúzelník Talostan. Prítomných zaujal aj Roman Volák z Košíc, majster sveta v karate. Medzi vystupujúcimi nechýbal ani Vlado Kulíšek, ktorý ako mím dokáže moderovať aj bez slov.

Predseda nadácie Počuť srdcom Mgr. Juraj Čúzy (zastupujúci aj Základnú školu na Drotárskej ulici) o 14. ročníku festivalu záujmovej činnosti ako o súťaži a prehliadke nadaných detí so zvyškami sluchu, ktorí sa venujú tancu, povedal: „Na Slovensku je šesť základných škôl, ale aj tri Stredné odborné učilišťa pre sluchovo postihnutú mládež v Bratislave, Kremnici a Prešove, a tak sa na po-

dujatí zúčastnilo vyše 150 mladých ľudí. Súťažili v modernom a spoločenskom tanci a v pantomíme, kde vystúpili jednotlivci i skupiny. Niektorí mladí ľudia prišli súťažiť aj s divadelným predstavením. Každá z uvedených škôl si pripravila bohatý program. Bolo pre nich vecou prestíže, aby práve ich vystúpenie bolo čo najlepšie, aby si zaň vyslúžili ten najkrajší pohár víťaza. Ocenení pohármí a diplomami boli aj tí, ktorí sa umiestnili na prvých troch miestach. Je veľmi dobré, že sa sluchovo postihnuté deti dlhodobo venujú v internátoch aj umeleckým aktivitám, pretože tak nielen zmysluplne využívajú svoj voľný čas, ale učia sa prekonávať strach z komunikácie s počujúcimi a približujú sa k integrácii do bežného života.“ J. Čúzy uviedol viac príkladov, keď nadaní mladí ľudia napriek svojmu postihnutiu vyštudovali na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne, profesionálne sa zdokonalili a dnes pôsobia ako pedagógovia alebo herci či vychovávateľa medzi nepočujúcimi. Na prehliadke tohto festivalu vždy zvyknú vystupovať aj dospelí sluchovo postihnutí a dá sa povedať, že mladá generácia vnáša do vystúpení čoraz viac nových prvkov zdokonalenia.

Margita Škrabáľková

Nad vodou ma drží lekár, rodina a klub

Neziskové organizácie na Slovensku spravidla neoplývajú nadbytkom peňazí. Napriek tomu je ich činnosť nielen pestrá, bohatá a zaujímavá, ale – samozrejme – aj veľmi užitočná a potrebná. Doslovne to platí aj o Slovenskom združení stomikov – SLOVILCO, ktoré je členskou organizáciou Slovenskej humanitnej rady prakticky od jej začiatku.

Takmer sto stomikov z celého Slovenska strávilo dva dni – 26. a 27. apríla 2006 – v Martine. Podarilo sa im spojiť užitočné s príjemným. Absolvovali tu odborný seminár zameraný na integráciu stomikov do rodinného a spoločenského života a slávnostné zhromaždenie, ktoré bolo venované 15. výročiu založenia občianskeho združenia Slovilco. Je jediné na Slovensku, ktoré pomáha stomikom - ľuďom s ťažkým zdravotným postihnutím. Ich prvotnou diagnózou je nádorové ochorenie. Spravidla sa musia

podrobiť chirurgickému zákroku, ktorého dôsledkom je vytvorenie trvalého alebo dočasného vývodu, teda stómie.

„Stomické ochorenie je väčšinou nádorové ochorenie a to vyvoláva u postihnutého strach z toho, ako ho prijme rodina, priatelia a ako sa k nemu budú správať na pracovisku, pokiaľ ho vôbec zamestnávateľ prijme späť do zamestnania,“ hovorí predseda Slovenského združenia stomikov SLOVILCO Ján Čačko. „Na prekonanie pocitu menejcnosti je potrebná psychická pohoda, dobrá fyzická kondícia a úcta k sebe samému.“ Vďaka moderným a stále sa zdokonaľujúcim zdravotným pomôckam sa minimalizujú prípadné nepríjemné situácie (odtrhnutie vrecka, vyliatie jeho obsahu, zápach...) a život ľudí s umelým vývodom sa skvalitňuje. Predsa však ešte stále ich zdravotné postihnutie vyvoláva u neinformovaných dojem nečistoty a neraz aj miernu paniku.

Porozumenie, pocit spolupatričnosti, informácie a rady, ako riešiť množstvo každodenných problémov, vyplývajúcich z ich ochorenia, nachádzajú stomici už 15 rokov v občianskom združení SLOVILCO a vo svojich regionálnych ILCO kluboch na území celého Slovenska. Získali

ich aj na odbornom seminári v Martine. Zaujali napríklad prednášky o prevencii nádorových ochorení, o súčasnom sociálnom zabezpečení stomikov, o paliatívnej medicíne a chronickej bolesti, o nových trendoch v ošetrovatelstve, o spolupráci pacientov so špecializovanými „stomasestrami“, ale aj fundované rady psychologičky či vystavené zdravotné pomôcky. Dostatočný priestor na príhovor i na neformálne rozhovory dostal aj prezident Slovenskej humanitnej rady Ivan Sýkora.

Pripomenutie a oslavy 15. výročia založenia občianskeho združenia SLOVILCO boli naozaj slávnostné. Spomienka na tých, ktorí združenie zakladali, pripomenutie si cesty, ktorou celoslovenská organizácia stomikov prešla, torta s päťnástimi sviečkami, slávnostný prípitok, výborná atmosféra, dobrá nálada... Viete, čo mi povedala jedna z účastníčok martinského podujatia? „Nad vodou ma drží lekár, rodina a klub stomikov. Človek sa s tým, že má vývod, spravidla nikdy nedokáže vyrovnáť. Jediné, čo mu zostáva, je naučiť sa so stómiou žiť. My, ktorí sme tu, sme sa to už naučili.“ A ja dodávam, že sa to naučili na jednotku.

Oľga Škorecová

Nové vedenie Slovenského zväzu sclerosis multiplex

Pokračovať v úspešnej činnosti

Slovenský zväz sclerosis multiplex (SZSM) je občianske združenie, ktorého členmi sú osoby trpiace roztrúsenou sklerózou. Zväz im už šestnásty rok poskytuje sociálne poradenstvo, vydáva časopis Nádej, usporadúva rekondičné pobyty a venuje sa aj iným aktivitám v prospech takto postihnutých osôb.

V novembri minulého roka zväz náhle prišiel o svojho predsedu, vzácného človeka Milana Surgoša. Bude veľmi ťažké nahradiť ho, lebo vykonal pre

zväz veľmi veľa a napriek svojej ťažkej chorobe bol stále plný elánu a optimizmu. Aby zväz mohol pokračovať vo svojej činnosti, bolo potrebné zvoliť nové vedenie. Preto sa v dňoch 26. až 29. apríla 2006 v Turčianskych Tepliciach uskutočnilo Valné zhromaždenie SZSM, zasadnutie Výkonného výboru SZSM a stretnutie predsedov klubov s vedením SZSM. Počas týchto štyroch dní boli prerokované otázky ďalšieho smerovania zväzu, nevyhnutnosť zmeny stanov a delegáti zvolili nových členov Výkonného výboru, revíznej komisie, predsedu SZSM, tajomníka a hospodára SZSM. Výkonný výbor bol zvolený z navrhnutých kandidátov z regionálnych centier. Novou predsedníčkou SZSM sa stala Iveta Gáliková, tajomníčkou a hospodárkou Katarína Písečná.

Profesor Pavel Traubner bol zvolený za čestného predsedu SZSM. Neurologička MUDr. Ľubica Procházková, ktorá sa vo svojej praxi venuje esemkárom a aktívne spolupracuje so zväzom dlhé roky, sa stala čestnou členkou SZSM. Valné zhromaždenie bolo ukončené slávnostným posedením. K našim vzácnym hosťom patrili napríklad zástupca českej spoločnosti ROSKA Karel Kesner. Prostredie kúpeľného mesta a hlavne ochota personálu a vedenia kúpeľov prispeli k celkovej príjemnej atmosfére podujatia.

Nové vedenie SZSM je pripravené pokračovať v doterajšej úspešnej činnosti pre všetkých „esemkárov“ zo Slovenska.

Iveta Gáliková

Slovenský zväz sclerosis multiplex

Milionár pre deti z detských domovov

V televíznej súťaži Milionár, ktorá bola odvysielaná 17. apríla 2006, herci zo seriálu Medzi nami hrali v prospech detí z detských domovov a spoločne nahrali vyše 400 tisíc korún. Výhru venovali Spoločnosti priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar.

Predstavitelia hlavných úloh v televíznom seriáli Medzi nami Zdena Studenková, Maroš Kramár, Ján Koleník, Michaela Merklová, Branislav Mišík, Vanda Ružičková, Zuzana Skopalová, René Štúr, Olga Solárová a Ladislav Konrád v televíznej súťaži Milionár nahrali spolu 410 000 korún. Televízia Markíza a produkčná spoločnosť MAYA sa po vzájomnej dohode rozhodli venovať túto sumu Spoločnosti priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar. „Postavy zo seriálu Medzi nami tiež vyrástli v detskom domove a práve preto sme chceli podporiť deti v detských domo-

voch. Naše spoločné rozhodnutie sme urobili aj na základe dlhodobej spolupráce s Úsmevom ako dar pri realizáciách vianočných benefičných koncertov,“ uviedol Vladimír Burianek zo spoločnosti MAYA.

Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar použije tieto peniaze na psychosociálne rozvojové pobyty pre deti, na sanáciu biologických rodín a na prípravu náhradných rodín, ktoré týmto deťom poskytnú bezpečný domov.

Veľmi si ceníme túto nezištnú pomoc, ktorá nás približuje k naplneniu filozofie a poslania Spoločnosti Úsmev ako dar „Aby každé dieťa malo rodinu...“

Jozef Balážka

manažér pre marketing a PR
Úsmev ako dar

Internetová poradňa ZPMP

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR (ZPMP v SR) realizuje projekt Niekoľko inovatívnych nástrojov na podporu zamestnanosti občanov s mentálnym postihnutím, ktorý je finančne podporený Európskym sociálnym fondom - Iniciatívou Spoločenstva EQUAL. V rámci projektu sme si stanovili niekoľko cieľov. Jedným z cieľov je vytvoriť Internetovú poradňu a informačné databázy.

Náš cieľ sa nám darí naplňovať a tak na stránke www.zpmpvsk.sk v rubri-

ke **Internetová poradňa** môžete od apríla tohto roku využívať služby Internetovej poradne. Cieľom poradne je poskytovať poradenstvo a aktuálne informácie na základe špecifických potrieb jednotlivých ľudí s mentálnym postihnutím. Vďaka odborníkom, ktorí budú pravidelne odpovedať na otázky predovšetkým rodičov, zákonných zástupcov, odborníkov a aktivistov miestnych združení, uľahčíme prístup k informáciám. Ak vás teda niečo trápi, zaujíma, ak sa chcete niečo spýtať, s niečím poradiť a týka sa to ľudí s mentálnym postihnutím, napíšte

nám. Naši odborníci - právny poradca, sociálni pracovníci a špeciálny pedagóg - sú vám k dispozícii. Vaše otázky sa môžu týkať právneho poradenstva, sociálneho poradenstva alebo špeciálnej pedagogiky. Bližšie okruhy nájdete pri jednotlivých poradcoch v časti **S čím sa na nás môžete obrátiť**. Otázky, na ktoré už bolo zodpovedané, ako aj všetky odpovede vám budú k dispozícii a možno už vopred nájdete odpoveď na vašu otázku.

Tak neváhajte a píšete.

Jana Brnová,
koordinátorka aktivity ZPMP v SR

Valné zhromaždenie Európskeho dobrovoľníckeho centra

V dňoch 28. a 29. 4. 2006 sa v Ríme konalo Valné zhromaždenie Európskeho dobrovoľníckeho centra pod heslom Dobrovoľníctvo ako súčasť celoživotného vzdelávania. Zúčastnilo sa ho vyše 50 zástupcov národných dobrovoľníckych centier.

Zo Slovenska som sa tohto podujatia zúčastnila sama a reprezentovala som na ňom Slovenskú humanitnú radu. Ďalšie zastúpené krajiny - okrem hostiteľskej - boli Veľká Británia, Francúzsko, Nemecká spolková republika, Holandsko, Belgicko, Švajčiarsko, Česká republika, Maďarsko a Rumunsko.

Často sa stáva, že dobrovoľníctvo sa nechápe ako súčasť ďalšieho vzdelávania. Zručnosti a kompetencie, ktoré dobrovoľníci získavajú, sa nemerajú alebo neoceňujú a rola, ktorú dobrovoľníci môžu hrať pri vytváraní príležitostí pre ľudí z rôznych sociálnych vrstiev, sa často opomína. Preto si Valné zhromaždenie Európskeho dobrovoľníckeho centra vytyčilo v prvom rade za cieľ podať prierezový pohľad na politiku celoživotného

vzdelávania tak na úrovni národnej, ako aj európskej. Zástupcovia Európskej komisie, Rakúska, krajiny, ktorá teraz predsedá Európskej únii, regionálnej a miestnej samosprávy v Taliansku a dobrovoľníckych organizácií hovorili o perspektívach, ako sprístupniť celoživotné vzdelávanie pre všetkých a ako dobrovoľníctvo môže pomôcť dosiahnuť tento cieľ.

Zúčastnené dobrovoľnícke organizácie mali zároveň jedinečnú príležitosť vymeniť si skúsenosti s realizáciou projektov uskutočňovaných v spolupráci so školami, univerzitami a podnikateľským sektorom v oblasti identifikovania, oceňovania a uznania zručností a kompetencií získaných prostredníctvom dobrovoľníctva. Projekty boli zamerané predovšetkým na hľadanie možností, ako otvoriť nové prístupy k vzdelávaniu pre ľudí, ktorí nezískali formálne vzdelanie v školách.

Mgr. Eva Lysičanová
riaditeľka Úradu Slovenskej humanitnej rady

Informačné a poradenské centrum pre starších ľudí začalo svoju činnosť

Rady a pomoc pre seniorov

Fórum pre pomoc starším otvorilo 24. apríla 2006 v Prievidzi Informačné a poradenské centrum pre starších ľudí. Ak budú potrebovať radu alebo pomoc, môžu každý deň od 12. do 15. hodiny zájsť na Kukučínovu ulicu číslo 5, kde centrum sídli. Ide o pilotný projekt, ktorý podporila Európska komisia. Jeho cieľom nielen je zvýšiť právne povedomie občanov, informovať svojich ich o právach a nárokoch, ale zároveň ich naučiť aj to, ako môžu tieto práva a nároky obhajovať a presadzovať.

Centrum bude poskytovať právne a sociálne poradenstvo a podávať informácie o službách, poskytovateľoch služieb, zákonoch a právnych normách seniorom, aby neočakávali všetko od štátu, ale aby sa aktivizovali a snažili sa sami aktívne zapájať do hľadania východísk pri riešení svojej neraz neľahkej životnej situácie. „Vytvorením tohto centra reagujeme nielen na dobré skúsenosti našich zahraničných partnerov, ale i na absenciu tejto formy pomoci seniorom. Zároveň môžeme konštatovať, že vytvorenie takéhoto centra je prvou lastovičkou na Slovensku. Je pozitívnym krokom v prospech starších občanov a je dôležitým i vzhľadom na narastajúce problémy, ktoré prináša demografický vývoj.

Na základe našej doterajšej činnosti, získaných poznatkov, uskutočnených akcií, prieskumov, stretnutí s občanmi po celom Slovensku sme pripravili projekt, ktorý bol úspešný na medzinárodnej úrovni. Získali sme podporu Európskej komisie, čo sa dá považovať za úspech, nakoľko sme uspeli v medzinárodnej konkurencii,“ hovorí prezidentka Fóra pre pomoc starším Ľubica Gálisová.

V rámci projektu by sa malo uskutočniť viacero zaujímavých akcií – stretnutia, prednášky, školenia, besedy, verejná diskusia na internetovej stránke, ale aj vydávanie časopisu pre starších občanov, ktorý v súčasnosti na Slovensku nevychádza. K doplnkovým službám bude patriť napríklad meranie tlaku a ďalšie aktivity podľa nápadov a požiadaviek seniorov a možností centra.

Cieľom centra je aj na konkrétnych prípadoch monitorovať situáciu seniorov v jednotlivých regiónoch, prístup rôznych inštitúcií k riešeniu ich problémov a zabezpečovaniu ich práv, pretože najčastejšie práve tu dochádza k porušovaniu antidiskriminačného zákona.

Na slávnostnom otvorení centra bol prítomný aj prezident Slovenskej humanitnej rady Ivan Sýkora. Zdôraznil, že činnosť Fóra pre pomoc starším vychádza z konkrétnych poznatkov o reálnom živote seniorov, reaguje na ich oprávnené požiadavky a potreby a otvorením Informačného a poradenského centra v Prievidzi sa dostáva do novej etapy.

Oľga Škorecová

Kremnická barlička

Bol nádherný slnečný 21. apríl 2006 a my sme sa vydali na cestu do Kremnice. Republikové centrum Slovenského zväzu telesne postihnutých (SZTP) zorganizovalo pre svojich členov II. ročník celoslovenskej súťaže v speve, prednese poézie a prózy pod názvom Kremnická barlička. Trojdňovú akciu finančne podporila aj Slovenská humanitná rada.

Malebná krajina Bystrickej doliny nás privítala ostrým a zdravým vzduchom a ihličnatými lesmi. Už v 30. rokoch minulého storočia bola v tomto kraji postavená Ozdravovňa Dr. Kleina ako fyzikálno-dietetický a vodoliečebný ústav. Ostrý vzduch sme vnímali najmä my z „dolniakov“, keďže u nás už bola jar a tu pred chatou ešte vyše metrové kopy snehu.

Celoslovenská súťaž sa konala v rekreačnom stredisku Toliar. V piatok večer sme sa všetci zišli na výbornej večeri a vypočuli si organizačné pokyny na ráno, keď to všetko malo prepuknúť. Potom sa všetci rozišli do izieb a pripravovali strategické plány na druhý deň, na súťaž. V sobotu dopoludnia sa začala samotná súťaž, ktorá bola rozdelená do troch kategórií. Súťaž starostlivo sledovala porota na čele s predsedom Ivanom Sýkorom, prezidentom Slovenskej humanitnej rady. Jej členmi boli Monika Vrábľová, predsedníčka SZTP,

Matilda Olbrichtová, členka Základnej organizácie (ZO) SZTP Kremnica, Rudolf Nikles, predseda ZO SZTP Kremnica a Alica Suchá, členka Republikovej rady SZTP. Celú súťaž moderovala Helda Niklesová, ktorá veľmi odborne sprevádzala všetky kategórie.

Ako prvá bola kategória poézie. Súťažilo v nej trinásť účastníkov. V kategórii spevu boli dva bloky: spev jednotlivcov a skupinový spev. Spolu bolo dvanásť súťažiacich. V prednese prózy bolo päť súťažiacich.

Treba objektívne povedať, že bolo balzomom na dušu počúvať spev, básne alebo prózu, ktoré si súťažiaci vybrali. Naše ľudové piesne a básne vyvolali nie jednu slzičku v očiach prítomných. Porota mala veľmi ťažkú úlohu vyhodnotiť celú súťaž. Najradšej by sme boli dali ceny každému. Ale - pravidlá sú pravidlá. A tak sa muselo určiť poradie v každej kategórii. Tu sú výsledky. V skupinovom speve získali prvé miesto Anna Babiaková, Zuzana Sluková (ZO Podzámčok), druhé miesto si vyspievali Katarína Nochtová, Eva Hložková a Emília Backová (ZO Nové Zámky), na treťom mieste skončili Kvetoslava Boráková a Mária Šormanová (Republiková špecifická organizácia ťažko telesne postihnutých a vozičkárov). V speve jednotlivcov sa na prvom mieste umiestnila Albína Turčeková, druhá bola Karolína Šranková (obe z Okresného centra /OC/ Nitra). Za prednes prózy získala prvé miesto Františka Spustová (ZO Gajary), na druhom sa umiestnila Anna

Babiaková (ZO Podzámčok) a tretia bola Agneša Holešová (OC Malacky). V prednese poézie patrili k najlepším Júlia Vrzalová (OC Levice), Emília Cútová (OC Banská Štiavnica) a Anna Dvorožňáková (OC Košice).

Osobitnú cenu dostala najmladšia účastníčka Pavlínka Ovádková z Trenčína za svoje umenie v speve a prednese poézie. Ďalšia samostatná cena bola udelená za spev v maďarskom jazyku, keď Arpád Znáť z Rimavskej Soboty úryvkami z Čardášovej princeznej rozospieval aj publikum. Popoludní boli ceny rozdane, ale podľa môjho názoru víťazmi boli všetci účinkujúci. Bolo až dojímavé pozorovať, ako si v dnešnom uponáhľanom živote ľudia dokážu nájsť čas aj na to, aby zabudli na svoje každodenné starosti.

Pred večerou si ešte niektorí účastníci stihli pozrieť aj viaceré pamätihodnosti Kremnice. Sprevádzala ich Matilda Olbrichtová, ktorá - ako sprievodkyňa turistov - im podala kvalifikovaný výklad.

Po večeri zostali účastníci i hostia Kremnickej barličky v jedálni a rozprúdila sa poriadna zábava. Harmonikárka Mária Smutná hrala slovenské i české pesničky, ľudové aj do tanca. Nálada bola výborná, zaspievali sme si od srdca a vyslovili želanie, aby sme sa aj o rok mohli stretnúť na takejto vynikajúcej a vydarenej akcii. V nedeľu ráno sa účastníci súťaže a ostatní prítomní rozišli do svojich domovov.

Ing. Alica Suchá
Slovenský zväz telesne postihnutých

Rekordný Deň narcisov

Úspech desaťročia

Konečná čiastka zbierky 10. ročníka Dňa narcisov, ktorá sa konala v piatok 7. apríla 2006, prekročila všetky očakávania a dosiahla rekordných 18 373 517 korún. V porovnaní s vlaňajším rokom je to viac o 2 275 000 korún. Zaslúžili sa o to desaťtisíce neznámych občanov, ktorí prispeli buď do pokladničiek Ligy proti rakovine, zaslali sms-ku na číslo 848 alebo vložili na bankový účet Ligy ľubovoľný príspevok. Vyše 13 000 dobrovoľníkov, medzi ktorými boli už tradične najmä študenti a skauti, nebolo možné prehliadnuť: mali oblečené špeciálne tričká, v rukách živé i umelé narcisy, letáčky a červené pokladničky s obrázkom narcisu, do ktorých bolo možné prispieť.

Najviac peňazí sa tento rok vyzbieralo v Bratislavskom kraji - 5 336 032 korún, pričom na samotnú Brati-

slavu pripadalo vyše 4,6 milióna korún. Najvyšší výnos získalo Gymnázium na Metodovej ulici v Bratislave, kde vyzbierali vyše 362 tisíc korún. K najagilnejším dobrovoľníkom patrili žiaci zo Základnej školy na Prokofievovej ulici v Bratislave - Petržalke. Vyzbierané peniaze použije Liga proti rakovine na psychosociálnu pomoc onkologickým pacientom a ich rodinám, podporí projekty onkologickej výchovy, prevencie rakoviny a poradenstva. Časť prostriedkov zo zbierky venuje aj na klinické a výskumné projekty. Podľa slov prezidentky Ligy proti rakovine MUDr. Evy Sirackej sa rozšíri aj onkologická výchova na gymnáziách a pribudnú i psychologické služby onkologickým pacientom a ich rodinám. Generálna rada Ligy proti rakovine posúdi v máji žiadosť o podporu a pomoc, ktorú žiadajú regióny. Podrobnejšie informácie zverejní na svojej internetovej stránke www.lpr.sk v júni 2006.

Mária Porubská

Veľká noc v triezvej verzii

V prvých chvíľach, keď som sa dozvedel o zmenenom termíne integračno-motivačného pobytu Zdrúženia abstinentslováck (ZAS) počas veľkonočných sviatkov, nebol som ani trochu nadšený. Moja predstava strávenia predĺženého víkendu bola úplne iná. Chcel som ho stráviť v súkromí a bol som presvedčený, že aj väčšina abstinentslováck bude zmýšľať rovnako.

Žil som v predstave, že na pobyt v Turčianskych Tepliaciach príde len zopár ľudí. Že sa pôjdeme vykúpať, poprechádzať v parku, pozrieť sa... Jednoducho, že sa budeme presúšať z jedného konca Teplíc na druhý. Z jedného kúta hotela Relax do druhého. Že sa budeme nudiť a myšlienkami budeme každý doma. Že každý z nás bude duchom neprítomný a bude premýšľať, čo asi teraz robia doma.

Našťastie som sa v tomto veľmi mylil. Na pobyt sa prihlásilo a aj prišlo viac ľudí, ako bolo možné ubytovať v hoteli Relax. Bolo nás vyše osemdesiat. Abstinentslováck, ich manželky (manželia), deti, priateľky, priatelia a Danka z Nitry dokonca prišla aj s mamičkou. Bolo nás viac ako dosť a po nostalgii ani stopy. To, čo sa dalo čítať z tváří, bolo jednoznačne očakávanie. Očakávanie, čo organizátori pobytu pripravili.

Mirka zabezpečila ubytovanie s perfektnou stravou a výbornými doplnkovými službami (masáže). Paľko Podmajerský a ja sme sa pustili do programu pre abstinentslováck i sympatizantov vo vekovom rozpätí od jedna do sto rokov.

Hneď na začiatku sme si zvolili kapitánov šiestich družstiev. Tí mali za úlohu získať indicie, na základe ktorých dostali veľkú úlohu. Kapitáni najprv popremýšľali, prebehli sa, zasmiali i napili liečivej vodičky a nakoniec získali všetky indicie. Pri veľkej úlohe mali jednotlivé skupiny priblížiť určitú časť symbolu Veľkej noci. Obzreli sme sa do minulosti, ale sme sa zahľadeli i do budúcnosti. Jednotlivé úlohy zneli: Ako vznikla Veľká noc. Aký je ideálny korbáč. Čo musí mať abstinentslovácka kraslica. Najkrajší veľkonočný (abstinentslovácky

veľš). Aká má byť výslužka pre šibača. Ako vyzerá Veľká noc v rodine abstinentslováck.

Jednotlivé skupiny mali približne osem hodín na to, aby si pripravili prezentácie. Úprimne povedané: výkony prekonali naše očakávania. Boli sme svedkami i samotnými účastníkmi perfektnej spolupráce detí a dospelých, rodičov s deťmi, ale aj ľudí, ktorí sa poznali iba niekoľko hodín. Celá prezentácia bola jednou veľkou hrou v šiestich dejstvách.

Počas prípravy veľkej úlohy mali účastníci dosť času aj na to, aby si mohli obzrieť krásy Turčianskych Teplíc, využiť možnosť okúpať sa v termálnej vode či navštíviť solnú jaskyňu... Čas bol aj na obľúbené ovocné čajičky.

Posledný večer sme si prečítali komplimenty, ktoré sme si navzájom v priebehu pobytu napísali. Ku komplimentom niet čo dodať – oni samotné majú tú najvyššiu výpovednú hodnotu.

Na záver by som rád povedal asi toľko, že abstinentslováck na Slovensku je dosť, aby dokázali vytvoriť novú tradíciu. Sme aj dosť šikovní, aby sme to vedeli urobiť. A v neposlednom rade sme aj dosť komunikačne otvorení spoločnosti, aby sme jej mohli ponúknuť alternatívu Veľkej noci v triezvej verzii.

Jozef Prillinger

Zdrúženie abstinentslováck

Výber z komplimentov

Konečne sme zdrúžení v abstinentslováckom zdrúžení. **Paľo**

Všetkým, ktorí sa podieľali na zorganizovaní tohto stretnutia, skladám poklonu. Ďakujem najmä tým, ktorí sa so svojimi výpovedami podielili s ostatnými. **Ondrej**

Som na tomto pobyte prvý raz a keď píšem, že je mi tu vynikajúco, tak to nie je žiadna fráza. Veľmi sa mi tu páči a som šťastný, že je tu so mnou aj manželka. Od nej samotnej viem, že sa jej tu páči. Už teraz sme rozhodnutí, že ak sa nič mimoriadne nestane, prideme aj o rok. Ku konkrétnym akciám tohto pobytu sa vyjadrovať nebudem, lebo skutočne sa mi páčilo všetko a s manželkou sme si perfektne oddýchli a aj spoznali

vynikajúcich ľudí. Ďakujeme a už teraz sa tešíme na ďalšie podobné akcie.

Štefan s manželkou Alenu

Ďakujem ZAS-u za krásny pobyt. Minulý rok som bola s vami prvý raz. Dnes som tu aj s celou rodinou. Dúfam, že budú spokojní aspoň tak, ako ja. **Veronika**

Rozhodnutie stráviť veľkonočné sviatky mimo domova neľutujem. Chvilu strávené s ľuďmi podobného osudu - teraz už životného štýlu - mi sprostredkovalo neoceniteľnú možnosť načerpať energiu a dostať šancu získať nový pohľad na problém závislosti. **(Slniečko) Dana**

Pila som sama. Nepotrebovala som k tomu priateľov. Abstinovať však sama

neviem. Potrebujem vás a som šťastná, že som tu s vami. **X.**

Som tu prvý krát so svojím priateľom a som zatiaľ veľmi spokojná - ste ako jedna veľká rodina. Nie sú tu medzi vami žiadne rozdiely. Nikto sa tu na nič nehrá. Ste prostě fantastickí. **„D“**

Rada by som zložila kompliment organizátorom tohto podujatia, lebo sa postarali o pekné prežitie veľkonočných sviatkov. Boli plné pekných zážitkov, pestrého programu, dobrej nálady a pozitívnej energie.

Ďalej skladám kompliment všetkým závislým, ktorí vydržali ťažké chvíle odopierania si svojich závislostí a žijú teraz spokojne, bez opojenia. Ďalší kompliment skladám všetkým rodinným príslušníkom závislých, pretože stoja pevne pri tých svojich a hlavne bojujú za spoločný cieľ: triezvy život. **Smailinka**

Lekári vraj často nedovolia svojim pacientom slobodne rozprávať a prerušia ich v priemere už po 20 sekundách. Pri pohovore s pacientom všeobecne začnú klásť veľmi špecifické otázky, len čo pacient spomenie nejaký symptóm, ktorý sa zdá lekárovi významný. Od toho okamihu sa lekár snaží viesť konverzáciu tak, aby mu z nej vyplynula určitá diagnóza, ktorú v úvode približne predpokladal, tvrdia nemeckí výskumníci.

Častá konzumácia kokakoly môže podľa izraelských vedcov spôsobiť deťom bolesti hlavy. Ťažkosti však po postupnom znižovaní dávok koly miznú. Vyšetrenie pacientov mladších ako 18 rokov ukázalo, že denne vypili najmenej 1,5 litra kokakoly a dostali tak do tela 200 miligramov kofeínu. Lekári im odporučili, aby postupne znižovali dávky koly a denne jej vypili o dva decilitre menej. Už o dva týždne 33 z 36 pacientov uviedlo, že bolesti hlavy sa zmiernili.

Uveríte?

Stále rastúca priemerná hmotnosť Dánov robí starosti dánskym pohrebníctvom. Sťažujú sa, že doterajšia štandardná veľkosť truhiel nestačí pre čoraz väčší počet nebožtíkov. Predstavitelia združenia 33 dánskych krematórií tiež tvrdia, že musia používať silnejšie žeriavy a transportnú techniku. „Pribúda extrémne obéznych zosnulých, preto musí naša technika okrem vyššej hmotnosti zvládať aj väčšie truhly,“ uviedol šéf združenia.

Pletenie a háčkovanie je opäť v móde. Oblúbeným činnostiam našich babičiek prinavrátili zašlú slávu Madonna, Julia Roberts či Cameron Diaz. Kurzy pletenia sú teraz v New Yorku hitom a miestom stretnutí priateľov a známych. Novej vášni holdujú vo veľkom ženy, ale prepadli jej aj mnohí muži.

V oblastiach so znečisteným vzduchom sa rodí oveľa viac dievčat ako chlapcov. Rovnako viac detí ženského pohlavia sa rodí aj v časoch po prírodných katastrofách a politických krízach. Prišli na to po troch rokoch výskumov brazílski vedci. Domnievajú sa, že je to preto, lebo mužský chromozóm Y v spermiiach je slabší ako ženský chromozóm X. Vplyv znečistenia na pohlavie detí sa bude ešte ďalej skúmať vo veľkomestách.

Prečítali sme za vás

Ministerka práce nie je spokojná s pomocou

Ministerka práce Iveta Radičová hovorí, že „nie je spokojná, ako pomáhame mladým chovancom detských domovov“. Podľa nej treba zlepšiť prácu sociálnych kurátorov, ktorí by na nich „dohľadali a pomáhali im v štarte do života“. Sklamaná je z toho, že na projekty pomoci rodine a deťom v domove vyčlenili 150 miliónov aj pre mimovládne organizácie, ale ani jedna sa neprihlásila.

Ministerstvo sa podľa nej snaží čo najviac detí v detských domovoch dostať do náhradných rodín, ktoré od januára podporuje aj vyššími príspevkami. Zároveň nový zákon o kuratore umožňuje lepšie pracovať s pôvodnou rodinou, aby sa dieťa mohlo vrátiť. Tieto formy podľa Radičovej vytvárajú deťom lepšie zázemie a umožňujú im lepšie vzdelanie aj štart do života. Zároveň prebieha transformácia domovov na zariadenia rodinného typu, prešli ňou už dve tretiny z 91 domovov.

(Sme, 4. 4. 2006)

Celoročné nocľahárne pre ľudí bez domova

Prvé stretnutie Pracovného výboru na riešenie bezdomovectva v Bratislave, ktorý tvoria predstavitelia samospráv a neziskových mimovládnych organizácií (MVO), sa uskutočnilo 7. apríla 2006.

Účastníci stretnutia sa dohodli na spolupráci pri napĺňaní cieľa, aby už počas budúcej zimy nezamrzol ani jeden bezdomovec. Podľa nich je prioritné vybudovanie nízkoprahovej nocľahárne (resp. nocľahárni) ešte pred začiatkom zimy.

Vlaňajšia zima poukázala na potrebu nízkoprahovej nocľahárne pre bezdomovcov s minimálnou kapacitou 160 ľudí. Absenciu takéhoto zariadenia tento rok krízovo nahradilo stanové mestečko. Poskytlo za noc nocľah asi 160 ľuďom bez domova, ktorým nebolo možné pomôcť v už existujúcich dvoch nocľahárňach.

Pracovný výbor hodlá pripraviť napríklad projekt na prevádzku nízkoprahovej nocľahárne, vrátane metodiky práce s touto skupinou klientov; osloviť starostov a zástupcov mestských častí s ponukou na spoluprácu pri hľadaní priestorov a prostriedkov na vznik nízkoprahových nocľahárni, na Ministerstve obrany SR chce otvoriť otázku možnosti poskytnutia

priestorov bývalých kasární na tento účel a, samozrejme, bude presadzovať zmenu prevádzky nocľahárni v Lamači a nocľahárne Mea culpa vo Vrakuni zo zimnej na celoročnú. „Celoročné prevádzkovanie nocľahárni by mohlo s najväčšou pravdepodobnosťou zabrániť tomu, aby sa opakovala tragická situácia z minulej zimy,“ uviedla Sandra Tordová z občianskeho združenia Proti prúdu, ktoré iniciovalo dôslednejšie riešenia situácie ľudí bez domova v Bratislave.

Iniciatíva desiatich MVO, pracujúcich s bezdomovcami v Bratislave, ocenila „aktívny prístup zúčastnených predstaviteľov samosprávy a poslancov pri hľadaní riešení tohto závažného sociálneho problému,“ dokončila Sandra Tordová.

(changenet, 10. 4. 2006)

Súťaž o najlepšiu ročnú správu

INEKO - mimovládna nezisková organizácia, podporujúca ekonomické a sociálne reformy, vyhlásila ďalší ročník súťaže o Najlepšiu ročnú správu, v ktorej môžu súťažiť aj neziskové organizácie.

Nový ročník súťaže o Najlepšiu ročnú správu nadväzuje na svoju tradíciu. Keďže novinka predošlého ročníka, osobitná kategória pre neziskové organizácie, zaznamenala kladné ohlasy, budú sa tento rok samostatne hodnotiť opäť aj ročné správy v tejto kategórii. Prihlášky neziskových organizácií budú organizátori prijímať do 31. júla 2006.

Hlavnou myšlienkou súťaže je motivovať neziskové organizácie, aby prostredníctvom svojej ročnej správy čo najširšie informovali verejnosť o použití finančných prostriedkov, ktoré získali v rámci verejných zbierok alebo ako podiel zo zaplatenej dane z príjmu a poskytovali tak dostatočnú spätnú väzbu. Práve informácia, akým spôsobom sa použili poskytnuté finančné prostriedky, môže zohrať dôležitú úlohu pri rozhodovaní verejnosti, občanov i firiem o tom, na ktoré projekty v budúcnosti prispedia.

Predmetom súťaže v tejto kategórii sú ročné správy neziskových organizácií za rok 2005, uverejnené na internetovej stránke organizácie, teda nie publikácie. Víťazom tejto kategórie sa v minulom roku stala Nadácia pre deti Slovenska.

Bližšie informácie o súťaži sú na internetovej stránke www.rocnasprava.sk.

(changenet, 19. 4. 2006)

Migračné informačné centrum pre cudzincov

Úrad Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) v Slovenskej republike otvoril 25. apríla tohto roku v Bratislave Migračné informačné centrum IOM. Cudzinci, ktorí na Slovensku žijú alebo plánujú žiť, môžu využívať jeho služby. Centrum – prvé svojho druhu na Slovensku – sa zameria na poskytovanie informácií, keďže výskumy naznačili, že práve to migranti najviac potrebujú.

Slovensko sa v posledných rokoch stáva cieľovou krajinou čoraz väčšieho počtu cudzincov, ktorí sem prichádzajú za prácou alebo lepšími životnými podmienkami. V súčasnosti tu žije takmer 26 000 cudzincov s povoleným pobytom. Je preto dôležité, aby Slovensko vytvorilo pre migrantov efektívny systém pre ich sociálnu a pracovnú integráciu. „Pre cudzincov, ktorí sa chcú zaradiť do pracovného a spoločenského života na Slovensku, sú kľúčové informácie. Tie sú ale roztrúsené na mnohých úradoch a inštitúciách, v ktorých má často problém zorientovať sa aj slovenský občan, nieto ešte cudzinec,“ povedala vedúca Úradu IOM na Slovensku Zuzana Vatrálová. „Centrum poskytuje poradenstvo v hlavných oblastiach života cudzincov na Slovensku, akými sú pobyt, ubytovanie, práca,

vzdelávanie, zdravotná starostlivosť a podobne,“ zdôraznila.

Cieľovou skupinou sú cudzinci s legálnym pobytom na Slovensku. Tí budú môcť získať informácie nielen formou osobných konzultácií v sídle centra v Bratislave na Leškovej ulici 3, ale aj telefonicky (0850 211 478) a mailom (mic@iom.int). Komplexné informácie súvisiace so sociálnou a pracovnou integráciou cudzincov na Slovensku možno nájsť na internetovej stránke www.mic.iom.sk v slovenčine, angličtine a ruštine. Centrum plánuje pripravovať pre migrantov (v obmedzenom rozsahu) aj dvojmesačné rekvalifikačné kurzy. Budú zamerané najmä na tie zamestnania, ktoré na Slovensku zápasia s nedostatkom pracovných síl. Onedlho začne pracovať aj pobočka Migračného informačného centra v Košiciach.

Hlavnou myšlienkou celého projektu, ktorý je financovaný z Európskeho sociálneho fondu v rámci Spoločenstva EQUAL, je zabezpečiť lepšiu integráciu cudzincov do slovenskej spoločnosti. Podľa Medzinárodnej organizácie pre migráciu má humánna a organizovaná migrácia prinášať prospech tak migrantom, ako aj spoločnosti.

Olga Škorecová

Ponuka letnej rekreácie

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska ponúka voľné miesta na týždňové pobyty v chate Dukla v Bojniciach v čase od 1. júla do 2. septembra 2006.

Chata Dukla je murovaný objekt v chatovej oblasti Bojníc približne 30 minút chôdze od centra mesta. V prízemnej časti chaty sa nachádza kuchyňa, jedáleň, umývárna a WC. Na poschodí je 8 dvoj- a trojpostelových izieb, klubovňa s televízorom, chladnička a krytá terasa. Pri chate je i parkovisko.

Cena pobytu pre jednu osobu na týždeň je 2 000 korún. V tom je zahrnuté ubytovanie, strava (polpenzia: raňajky a večera), doprava mikrobusedom z autobusovej resp. železničnej stanice v Prievidzi do chaty v deň nástupu a späť v deň ukončenia a služby delegáta. Pri odbere detských porcií sa poskytuje zľava 200 korún. K cene pobytu ešte treba

prirátať poplatok za pobyt v kúpeľnom meste, ktorý je 15 korún na osobu a deň. Od poplatku je oslobodený držiteľ preukazu ŤZP s červeným pásom a jeho sprievodca. Každý rekreačný turnus sa začína v sobotu večerou a končí sa v sobotu raňajkami.

Pozor! Pobyt nie je vhodný pre osoby s ťažším pohybovým obmedzením.

Ako sa prihlásiť? Je potrebné, aby bol prvý kontakt telefonický. V prípade záujmu volajte Vieru Záreckú na bratislavské telefónne číslo 02/6542 0844 alebo 02/6542 0853, mobil: 0903 947 290, (vierka@unss.sk), ktorá poskytuje podrobnejšie informácie. V prípade neprítomnosti V. Záreckej môžete kontaktovať podpredsedu ÚNSS Josefa Zbraneka (mobil 0905 719 354).

Úrad Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska

Prezident Slovenskej humanitnej rady Ivan Sýkora sa 10. apríla t. r. zúčastnil rokovania Rady vlády pre mimovládne neziskové organizácie, ktorá hodnotila činnosť a aktivity tohto orgánu od roku 2003 do roku 2006. Prediskutovali sa aj úlohy rady na nadchádzajúce štvorročné obdobie.

Krátko

Výkonná riaditeľka Slovenského národného strediska pre ľudské práva v Bratislave Viera Mrázová pozvala 19. apríla 2006 na pracovné stretnutie prezidenta Slovenskej humanitnej rady Ivana Sýkoru a riaditeľku Úradu Slovenskej humanitnej rady Evu Lysičanovú. Spolu prebrali úlohu, význam monitorovania a hodnotenia dodržiavania práv dieťaťa a výsledky monitoringu za rok 2005, ktorý je súčasťou oficiálnej Správy o dodržiavaní ľudských práv na Slovensku. Na základe poznatkov z praxe a aktuálnych problémov v tejto oblasti stredisko aktualizovalo projekt monitoringu práv dieťaťa na rok 2006, vrátane nových priorít. V nadväznosti na to prerokovali možnosti užšej spolupráce Slovenského národného strediska pre ľudské práva so Slovenskou humanitou radou.

Do redakcie sme 27. apríla 2006 dostali informáciu, ktorá môže zaujímať širší okruh našich čitateľov. Centrum samostatného života poskytuje na internetovej stránke www.csz.sk informácie pre občanov s ťažkým telesným postihnutím, ako aj pre inštitúcie a organizácie, zaoberajúce sa touto problematikou. Ľudmila Gričová, predsedníčka Centra samostatného života, v informácii uvádza, že na e-mailovej adrese csz@thalia.sk poskytuje centrum poradenstvo jednotlivcom a odpovedá na otázky z oblasti života ťažko telesne postihnutých ľudí.

Zástupcovia spoločnosti Tesco Stores SR na tlačovej besede 27. apríla t. r. informovali o pripravovanom treťom ročníku dlhodobého celoslovenského charitatívneho projektu Tesco charita roku 2006. Tohtoročný projekt s názvom Bez obáv do života si kladie za cieľ uľahčiť integráciu detí z 38 detských domovov a profesionálnych rodín do života. Partnerom spoločnosti Tesco Stores SR sa stalo Alexu – združenie na pomoc deťom a prírode so sídlom v Nitre.

Predstavujeme

Liga za duševné zdravie

V bratislavskej Petržalke sídli Liga za duševné zdravie. Je to nezisková organizácia, ktorá už niekoľko rokov pôsobí v oblasti duševného zdravia. Na Slovensku je známa aktivitami v prospech ľudí s duševnými poruchami a ich príbuzných. Členskou organizáciou Slovenskej humanitnej rady sa stala v apríli 2005. Ligu za duševné zdravie predstavujeme v rozhovore s jej projektovou manažérkou **Mgr. Katarínou Čermákovou**.

Prečo a v akej situácii vznikla Liga za duševné zdravie?

Liga za duševné zdravie bola založená s cieľom znížiť stigma duševných porúch v spoločnosti, prispieť k odstráneniu diskriminácie duševne chorých a zrovnoprávniť starostlivosť o telesné a duševné zdravie. Pri príprave Svetového dňa duševného zdravia (7. apríl 2001) vznikla pracovná skupina, ktorá sa neskôr rozhodla vytvoriť organizáciu, ktorej cieľom by bola podpora a prevencia duševných ochorení, zlepšenie starostlivosti o duševne chorých a odstraňovanie ich diskriminácie v spoločnosti. Liga bola zaregistrovaná v januári 2001.

Aká je súčasná štruktúra Ligy? Koľko má pobočiek a členov?

Je strešnou organizáciou pre ďalšie mimovládne organizácie, ktoré sa zaoberajú duševným zdravím ako svojim hlavným poslaním. Združuje profesionálov (Slovenská psychiatrická spoločnosť, Slovenská psychologická spoločnosť, Slovenská psychoterapeutická spoločnosť), patientske organizácie (celoslovenské združenie Premeny, bratislavská organizácia Viktória), organizácie príbuzných duševne chorých (Opora) a ďalšie organizácie (napr. Pomoc obetiam násilnia, ODOS - organizácia zameraná na destigmatizáciu chorých so schizofróniou), ktoré sa svojou činnosťou zameriavajú na zvýšenie tolerancie v spoločnosti a prispievajú tak k zlepšeniu duševného zdravia. V súčasnosti združuje vyše 30 organizácií. Okrem nich má individuálnych členov a rozširuje svoju činnosť do ďalších regiónov Slovenska, kde vznikajú jej miestne pobočky.

Koľko je na Slovensku duševne chorých ľudí? Aká je starostlivosť o nich a ako vnímate ich postavenie v spoločnosti?

Duševné choroby patria k ochoreniam, ktoré ľuďom prinášajú najviac utrpenia. To sa týka nielen jednotlivcov, ale aj ich najbližších príbuzných. Duševné choroby predstavujú i veľkú ekonomickú záťaž pre spoločnosť. Napriek tomu, že počet chorých stále stúpa, vláda a spoločnosť nevenuje riešeniu problematiky duševných chorôb adekvátnu pozornosť. Na liečbu duševne chorých ide u nás zanedbateľné percento zdravotníckeho rozpočtu, zatiaľ čo vo vyspelých krajinách je to 20 až 30%. Liečba duševne chorých má ďaleko od úrovne poznatkov, ktorými disponuje súčas-

ná veda. Nedostatočná informovanosť nielen laickej verejnosti, ale aj politikov vedie k diskriminácii duševne chorých v spoločnosti, často im zabráňuje vrátiť sa späť do normálneho života, na pôvodné pracoviská.

Čo robíte pre to, aby sa verejnosť dozvedela kvalifikované, pravdivé a neskreslené informácie o duševných ochoreniach a o ľuďoch s duševnými poruchami?

Napríklad pri príležitosti Svetového dňa duševného zdravia každoročne organizujeme mediálnu kampaň a verejnú zbierku. V októbri 2005 sa konal Týždeň duševného zdravia, počas ktorého sme v 45 mestách na Slovensku zorganizovali predaj symbolických nezábudiek. Výťažok zo zbierky bol určený na činnosť Ligy. Zbierka vždy býva spojená s mediálnou a informačnou kampaňou a je tak ďalšou významnou preventívnou a destigmatizačnou aktivitou Ligy za duševné zdravie. Televízny šot odvysielali nielen celoslovenské, ale aj regionálne televízie.

Už niekoľko rokov organizujete celoslovenské kampane v rámci Dňa duševného zdravia. Ktorými ďalšími aktivitami by ste sa mohli pochváliť?

Vlani sme zorganizovali dve hlavné mediálne kampane. Jarná bola zameraná na tému alkoholizmu s cieľom obrátiť pozornosť verejnosti na problematiku výrazne ovplyvňujúcu duševné zdravie a suicidialitu. Prvou veľkou kampaňou v roku 2006 bola informačná kampaň Schizofrénia - Vystúpte z hmly. Zorganizovali sme ju spolu s občianskym združením Otvorme dvere, otvorme srdcia a tromi farmaceutickými spoločnosťami. Jej cieľom bolo zabezpečenie prístupu k informáciám (brožúry boli zdarma) čo najväčšiemu počtu ľudí. Preto sme do celej kampane zapojili aj patientske organizácie. Nemenej dôležitým cieľom Ligy bolo podporiť vznik patientskych organizácií v mestách, kde ešte nie sú. Počas dvoch týždňov prebiehali v spolupráci s miestnymi psychiatrami a patientskymi združeniami diskusné popoludnia v 15 mestách na Slovensku s veľmi uspokojivou účasťou. Pozvaní odborníci na nich predstavovali 3 nové publikácie zaoberajúce sa problematikou schizofrénie, ktoré sú určené pacientom a ich príbuzným, ako aj širšej verejnosti. Všetky možno získať bezplatne v psychiatrických ambulanciách a nemocniciach, v Lige za duševné zdravie a dve z nich bude onedlho možné stiahnuť z www.dusevnezdravie.sk.

Nezábudka sa v súvislosti s Ligou za duševné zdravie vyskytuje nielen ako symbol, ale vo viacerých podobách: poradňa, telefonická linka a galéria. Poviete nám o nich viac?

Liga za duševné zdravie prevádzkovala celoslovenskú Linku dôvery Nezábudka s nepretržitou prevádzkou. Prebrali sme ju, keď bola ohrozená jej prevádzka, pretože ju zdravotné poisťovne odmietli ďalej financovať. Na linke pracujú okrem profesionálov aj psychiatrická pa-

cienti, ktorých takto reintegroujeme do pracovného života a spoločnosti. Vlani vyhľadalo takúto pomoc 8 387 volajúcich.

Od roku 2004 je v priestoroch Ligy umiestnená Galéria Nezábudka, ktorá sa zameriava na prezentovanie výtvarných prác ľudí s duševnými poruchami. Vlani sme zorganizovali 5 výstav. Podporujeme nimi rozvoj tvorivého potenciálu pacientov a prostredníctvom výtvarného umenia sa snažíme aj o destigmatizáciu duševne chorých.

Dva roky Liga prevádzkovala Poradňu Nezábudka v bratislavskom Auparku. Poradňa bola otvorená každý deň pre rôzne typy problémov (deti, problematika starnutia a demencií, právne otázky partnerstva, sociálno-právna poradňa, poradňa o drogových závislostiach, všeobecná psychologická poradňa a problematika partnerských vzťahov). Vlani ju navštívilo 302 ľudí. Činnosť poradne sme pozastavili na konci roku 2005 pre finančné problémy, ale aj pre pomerne malý záujem o jej služby.

O spolupráci s niektorými mimovládnymi organizáciami na Slovensku ste hovorili. Kto sú vaši ďalší partneri? Nadviazali ste kontakty aj so zahraničnými organizáciami?

Liga sa ako člen medzinárodnej organizácie Mental Health Europe zapojila do projektu Sociálne začlenenie - základné právo každého človeka. Je to nadnárodný projekt v rámci Komunitného akčného programu proti sociálnemu vylúčeniu. Má poukázať na súvislosť medzi duševným ochorením a sociálnym vylúčením. Zameriame sa v ňom na už existujúce praktické spôsoby, ktoré pomáhajú ľuďom s duševným ochorením zvládať problémy spojené s prístupom k zamestnaniu, bývaniu či vzdelaniu rovnako ako umožňujú dodržiavať ich ľudské a občianske práva. Na základe tejto nadnárodnej spolupráce, vzájomnej výmeny skúseností a porovnaní efektívnych praxí sa pripravujú návrhy politických stratégií sociálneho začlenenia.

Liga je aj riešiteľom projektu Implementácia činnosti zameraných na podporu duševného zdravia, ktorý spolufinancuje Európska komisia. Výsledkom prvej časti projektu bola príprava databázy programov zameraných na podporu duševného zdravia a prevenciu duševných porúch, vydanie publikácií s príkladmi možných postupov a preventívnych aktivít a publikácie sumarizujúcej aktivity v jednotlivých krajinách. V súčasnosti sa projekt transformuje na Európsku platformu podpory duševného zdravia a prevencie duševných porúch a pripravuje sa celoeurópska konferencia s touto témou.

Olga Škorecová

Kontakt:

Liga za duševné zdravie
 Ševčenkova 11, 851 01 Bratislava
 telefón: 02/6381 5592
 fax: 02/6381 0942
 e-mail: dusevnez@dusevnez.sk
www.dusevnezdravie.sk
 číslo účtu: 4040154002/3100 Ľudová banka

Summary

Balms from people with the hearing defect

(page 3)

The man with the healthy senses can hardly understand the man who lost ability to hear and the fact that it is one of the severest handicap because it is not visible. It presents a serious barrier to foreknowledge of the deaf. During the 13th beneficial concert and the 14th festival on leisure activities of children and youth with the hearing defect held on 7-8 April 2006 in the Bratislava theatre Arena everybody could make sure that it is possible to overcome even these barriers. The events were organized by well-known pantomimer Vlado Kulíšek and his Foundation To hear by heart. This year they were arranged in co-operation with the Slovak Union of the Deaf and the Primary Collegial School for the Deaf seated in Bratislava, Drotárska str. For instance, the Slovak Folk Artistic Ensemble (SLUK) as well as chorus of the girls with hearing defect Labutienky from Bratislava showed - among others - their art of dance at concert. There artists from the Czech Republic also performed there. Vlado Kulíšek as a pantomimer compered the event without any words. The Chairman of the Foundation To hear by heart Mr. Juraj Čúzy commented the 14th year of festival as a contest of talented children: „In Slovakia there are six primary schools and three professional schools for youth with the hearing defect. They are located in Bratislava, Kremnica and Prešov. These events have been visited by more than 150 young people.”

Easter in a sober way

(page 7)

Program of integrative and motivational stay of the Association of Abstinent Slovakia was really varied and original. It was held in the spa town Turčianske Teplice during the Easter holidays. More than 80 persons registered their names and took part in the stay from the whole territory of Slovakia - abstinentes, their spouses (husbands), children and friends. Danka from Nitra came even with her mother. There was not one jot of nostalgia. What was possible to read from the faces it was expectation what organizers prepared. It was accommodation with perfect food and great complementary services (massages) as well as very rich and imaginative program for abstinentes and sympathizers of all age brackets. For instance, so-called Big task, where six teams headed by their captains presented symbols of Easter - but not in traditional way but like abstinentes. Participants had a lot of time to look round the beauty of Turčianske Teplice, to have a bath in thermal water or to visit the salt cave. „Number of abstinentes is large enough so that a new tradition could be set up. We are also enough clever to be able to do it. Last but not least we are ready to communicate with the society and

propose alternative of the Easter holiday in a sober way” concludes author of the article.

Introducing League for Mental Health

(page 10)

The League for Mental Health is seated in Bratislava district Petržalka. It is a non-profit organization that has been working in the area of mental health for years. In Slovakia it is well-known by activities doing in favour of people with mental disorders and their relatives. It became a member organization of the Slovak Humanitarian Council in April 2005. We introduce the League for Mental Health in an interview with its Project Manager Katarína Čermáková.

Why and under which circumstances the League came into being?

The League for Mental Health was set up with the aim to diminish stigma of mental illnesses in the society, to contribute to elimination of the mentally ill's discrimination and equalize the care for physical and mental health. During preparation of the World Day of Mental Health a working group was established that later decided to create the organization aiming at support and prevention of mental illnesses, improvement of the care for mental patients and elimination of their discrimination in the society. The League was registered in January 2001.

What is the present structure of the League? How many branches and members does it have?

It is an umbrella organization for the other non-governmental organizations dealing with the mental health as their main mission. It associates professionals, organizations of patients, organizations of relatives of mentally disordered patients as well as other organizations aiming their activities at increase the tolerance in society and this way contribute to improvement of the mental health. At present it associates more than 30 organizations. Besides them there are also individual members and the League spreads its activity into other regions of Slovakia where local branches arise.

What have you done for the public conversance so that it can receive qualified, true and not biased information on the mental illnesses and persons suffering from these illnesses?

For instance, on the occasion of the World Day of Mental Health we organize media and fund-raising campaign every year. In October 2005 the Week of Mental Health took place when we organized the sale of symbolic flower forget-me-not in 45 Slovak towns. Proceeds of the fund-raising campaign was given for the League activities. The fund-raising campaign has always been accompanied by media and information campaign and therefore presents another significant preventive activity of the League for Mental Health.

You have organized a nationwide campaign in the framework of the Day of Mental Health for several years. What do you consider the most outstanding activities that deserve

our attention?

Last year we organized two media campaigns. The spring campaign was focused on the theme of alcohol with the purpose to draw the public attention to this problem that exerts influence upon the mental health and suicides. The first big campaign in 2006 was information campaign Schizophrenia - Come out from the Fog. Its aim was to ensure the accession to information for maximum possible persons (booklets were free of charge). No less important goal of the League was the support for establishing the organizations of patients in towns where they have not existed before.

In connection with the League the forget-me-not has been presented not only as a symbol, but also in the other various forms: helpline, gallery, advisory centre.

The nationwide non-stop Helpline Nezábudka (forget-me-not) was run by the League. We took it over after the decision of medical insurance companies no longer to finance it so its operation was jeopardised. Besides professionals there are also psychiatric patients involved into helpline's operation who are this way reintegrated into working process and society. Last year 8 387 callers sought this kind of help.

Since 2004 the Gallery Nezábudka has been located in the League's premises. It is aimed at presentation of artworks of the mentally handicapped people. Last year we arranged 5 exhibitions. We support this way the development of creative capacities of patients and through the fine art try to remove the stigma from the mentally handicapped people.

The League has operated Nezábudka Advisory Centre in Bratislava Aupark for two years. It was open every day for various types of problems (children, mutual relationships, problems of ageing and dementia, social and legal advisory centre, advisory centre on drug addiction, general psychological advisory centre). Last year it was visited by 302 persons. By the end of 2005 we had to stop the work activity of this centre because of financial problems and partly of a quite little interest in its services.

You have mentioned a cooperation with non-governmental organizations in Slovakia. Who are your another partners? Have you also got in touch with the foreign organizations?

The League as a member of the international organization Mental Health Europe takes part in a project Social involvement - the basic right of every man. It is a supranational project that should point out the connection between mental illness and social expulsion. The League is also a solver of a project Implementation of activities aimed at support of mental health, co-financed by the European Union.

Bronchial asthma is a widespread chronic disease of air passages. It affects about 5% of population. Unsuspected and untreated asthma can injure not only air passages but also function of the lungs. The success of treatment depends on the early diagnostics of this disease and on the early and correct therapy. Answers to many questions concerning the asthma and quality of life of asthmatic are available in the supplement Humanita Plus.

HUMANITA – časopis dobrovoľníckeho sektora Slovenskej republiky. Vydáva Slovenská humanitná rada s podporou grantu MPSVaR SR. Rozširuje vlastnou distribúciou. Objednávky prijíma redakcia. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam. Uverejnené príspevky nehonorujeme. Registrácia pod č. MK SR 710/92, ISSN 1336-2208.

Šéfredaktorka PhDr. Oľga Škorecová, redaktorka PhDr. Margita Škrabáľková. Adresa redakcie: Páričkova 18, 821 08 Bratislava 2, telefón: 02-5020 0520, fax: 02-5020 0522, e-mail: tlcove.shr@changenet.sk. Grafická úprava: Agentúra Zachar, s. r. o., Bratislava, tlač: RAX, s. r. o., Bratislava. © SHR

markíza text

Strana 834